

Kotihoidon tuen kuntalisän siirtäminen Kelan kautta maksettavaksi 1.11.2023 alkaen

Sivistyslautakunta 24.08.2023 § 39
941/02.05.01.02/2023

Perheillä on mahdollisuus valita vanhempainrahakauden jälkeen kotihoidon tuki lapsen kotona hoitamiseen, kunnallinen varhaiskasvatuspaikka tai yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuspaikka palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella toteutettuna. Kotihoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle 3 - vuotiasta lasta hoitaa kotona lapsen vanhempi, vanhemman tai huoltajan kanssa asuva avo- tai aviopuoliso tai lapsesta huolehtiva muu henkilö tai palkattu hoitaja. Kotihoidon tukea maksetaan myös perheen muista alle kouluikäisistä sisaruksista, jos heilläkään ei ole kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa. Kotihoidon tuen maksaminen päättyy viimeistään, kun perheen nuorin lapsi täyttää kolme vuotta.

Kotihoidon tukeen kuuluu lakisääteisenä osuutena hoitoraha ja hoitolisä. Hoitoraha on yhdestä alle 3-vuotiaasta 377,68 e/kk, jokaisesta muusta perheen alle 3 - vuotiaasta lapsesta 113,07 e/kk sekä jokaisesta yli 3 - vuotiaasta, alle kouluikäisestä lapsesta 72,66 e/kk. Hoitolisään vaikuttavat perheen koko ja bruttotulot. Hoitolisä on enintään 202,12 e/kk ja sitä maksetaan vain yhdestä lapsesta. Kela tekee vuosittain kotihoidon tukeen indeksitarkistuksen, mikä voi muuttaa tuen määrää.

Sosiaalilautakunnan 14.3.2006 (§ 15) päätöksen mukaisesti Nurmijärven kunnassa huoltaja voi hakea myös kotihoidon tuen kuntalisää vanhempainrahakauden jälkeen siihen asti, kunnes lapsi täyttää kaksi vuotta. Lasten kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan vain perheen nuorimmasta lapsesta. Kotihoidon tuen kuntalisä maksetaan huoltajalle erillisesti toimitetun hakemuksen perusteella suoraan kunnasta.

Kotihoidon tuen kuntalisän myöntämiselle Nurmijärven kunnassa on seuraavat ehdot:

- Lapsi on iältään alle kaksi vuotta
- Lapsella on oikeus Kelan myöntämään kotihoidon tuen hoitorahaan
- Kukaan perheen varhaiskasvatuksesta lapsista ei ole kunnallisessa eikä yksityisessä varhaiskasvatuksessa tai ei käytä oikeutta yksityisen hoidon tukeen. Poikkeuksena tähän ovat kuntoutuksellisista syistä varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset, joihin liittyen oikeus kuntalisään harkitaan ja päätetään tapauskohtaisesti.

Kotihoidon tuen kuntalisän suuruus Nurmijärven kunnassa on 200 euroa kuukaudessa. Tuki maksetaan huoltajalle, joka pääasiassa hoitaa lasta. Kuntalisää ei makseta takautuvasti hakemuksen saapumiskuukautta edeltävältä ajalta eikä isyyshoidon ajalta. Tuki on veronalaista tuloa.

Kotihoidon tukea sai Nurmijärvellä huhtikuussa 2023 yhteensä 548 perhettä, joissa yhteensä 742 lasta oli kotihoidon tuen piirissä. Alle kaksivuotiaiden lasten perheitä, joille maksettiin huhtikuussa 2023 kotihoidon tukea, oli yhteensä 347. Kunnan kautta maksettavaa kuntalisää maksettiin vuoden 2023 huhtikuussa yhteensä 231 perheelle. Näin ollen kotihoidon tukea saavista perheistä noin 33 % (116 perhettä) ei saanut kotihoidon tuen kuntalisää huhtikuussa 2023. Kelan listausten mukaisesti laskien alle 2 – vuotiaiden lasten perheitä noin 70 ei ole hakenut kotihoidon tuen kuntalisää voimassa olevan ehdon mukaisesti isomman sisaruksen varhaiskasvatukseen osallistumisen vuoksi. Noin 13 % eli 46 perhettä ei ole hakenut suoraan kunnalta kotihoidon tuen kuntalisää jostain muusta syystä. Varhaiskasvatukseen osallistui huhtikuussa 2023 yhteensä 397 alle 2 - vuotiasta lasta.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaisesti Kela ja kunta voivat sopia, että Kela hoitaa kunnan päättämin perustein määräytyvän kuntalisän toimeenpanoon kuuluvat tehtävät.

Perheiden tasa-arvoisen kohtelun sekä asiakasystävällisemmän toimintamallin käyttöön ottamiseksi kotihoidon tuen kuntalisän maksatus esitetään siirrettäväksi Kelan kautta suoritettavaksi 1.11.2023 alkaen. Mikäli kotihoidon tuen kuntalisä maksetaan Kelan kautta, päätös kuntalisästä tehdään Kelassa perheen nuorimmasta lapsesta kotihoidon tuen päätöksen saavalle perheelle samanaikaisesti. Nurmijärven kunta tekee Kelan kanssa toistaiseksi voimassa olevan kuntalisäsopimuksen. Kuntalisän maksaminen Kelan kautta on kunnille maksutonta.

Vaikutusten arviointi

Kotihoidon tuen kuntalisän siirtäminen Kelan kautta maksettavaksi vahvistaa kuntalaisten tasavertaista kohtelua tuen saamisen osalta. Lakisääteisen kotihoidon tukeen oikeutetut perheet saavat samanaikaisesti kuntalisän, eikä sitä tarvitse enää erikseen hakea kunnasta erillisellä lomakkeella.

Muutoksen arvioidaan vaikuttavan kuntalisän saajien määrän lisääntymiseen noin 20 %. Muutoksen kustannusvaikutusten arvioidaan olevan 95 000 euroa vuodessa. Kustannusvaikutusten laskennassa on huomioitu ikäluokkien pieneneminen vuosina 2022 ja 2023 syntyneiden lasten osalta aiempiin vuosiin verrattuna sekä alkuvuoden 2023 toteuma kotihoidon tuen kuntalisän osalta. Muutoksen vaikutus kuntalisän kustannuksiin on huomioitu vuoden 2024 talousarvion kehysesityksessä avustusten osuudessa.

Nurmijärven kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta vastaa sivistys- ja hyvinvointitoimialan talouden, toiminnan ja organisaation kehittämisestä.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Eesitys

Sivistyslautakunta päättää, että kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen siirretään 1.11.2023 alkaen Kelan kautta maksettavaksi yhteistyössä solmittavalla kuntalisäsopimuksella.

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Marianna Kokko puh. 040 317 2201

Päätös

Eesitys hyväksyttiin.